

Департамент культури та взаємозв'язків з громадськістю
Черкаська обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

Соціальне партнерство – формула успіху сучасної бібліотеки

(з досвіду роботи Звенигородської ЦБС)

м. Черкаси
2017

Соціальне партнерство – формула успіху сучасної бібліотеки: з досвіду роботи Звенигород. ЦБС / КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка» Черкас. обл. ради; уклад. О. І. Лещенко, опрац. Т. В. Горда. – Черкаси, 2016. – 12с.

Підготували:

Опрацював

Редактор

Відповідальний за випуск

Комп'ютерний набір

О.І.Лещенко, методист
Звенигородської ЦРБ

Т.В.Горда

В.К. Величко

Л.П.Капкаєва

Т.В.Горда

Підписано до друку 9.10.2017 Тир.35 Ксерокс ОУНБ ім. Тараса Шевченка

Бібліотеки мають давні традиції співробітництва з різними партнерами: органами влади, закладами освіти та культури, недержавними закладами, громадськими організаціями, місцевими громадами. В сучасних умовах така співпраця набуває нового змісту.

Звенигородська центральна районна бібліотека імені Ю.С.Кримського є культурним центром, що забезпечує інформаційні потреби користувачів, надає можливість жителям громади отримувати бібліотечні послуги, враховуючи їх інтереси.

Свою роботу вона будує в тісній співпраці з широким колом партнерів, яке щороку розширюється. Найбільш дієвими серед них є владні структури. Представники органів влади, розуміючи роль бібліотек, як посередника між владою та громадою, дають їм належну оцінку та сприяють розвитку закладів.

Бібліотеки значною мірою сприяють реалізації місцевих програм, проектів, рішень. Тут акумулюється інформація про прийняті законодавчі документи, рішення, постанови органів державної влади, місцевого самоврядування. Центральна районна бібліотека практикує надання послуг з Е-урядування. На базі Інтернет-центру відвідувачі мають можливість скористатися Інтернет-приймальнями органів державної влади, онлайн-послугами Міністерств, відомств, приватних структур.

Бібліотечні заклади стали місцем проведення зустрічей кандидатів у депутати з виборцями. Засобом взаємозв'язку стали скриньки пропозицій та запитань до представників місцевих органів влади «Запитай у влади».

Співпраця ЦРБ з владними структурами сприяла виділенню районною радою 50,0 тис. грн. з місцевого кошторису для поповнення бібліотечного фонду літературою та періодичними виданнями.

Спільна робота єднає центральну бібліотеку з Благодійним фондом «Сприяння розвитку батьківщини Тараса Шевченка», яким надано фінансову допомогу для поповнення ресурсів бібліотеки.

За активну співпрацю та інформаційну допомогу з метою підтримки агропромислового виробництва, загальновідомою в Україні Науково-виробничою фірмою «Урожай», філія якої діє в Звенигородському районі, виділяються кошти для облаштування інтер'єрів бібліотек, зокрема Попівській СБ – 4,5 тис. грн.

Продовжується співпраця бібліотек з сільськогосподарськими підприємствами. Стебненською сільською бібліотекою укладено угоду про ділову співпрацю з агротовариством СТОВ «Стебне». Взаємовигідні зв'язки надали можливість поліпшити матеріальну базу бібліотеки та провести передплату періодики для мешканців села.

З метою подальшого покращення роботи бібліотек щодо правової освіти населення району центральна районна бібліотека налагодила зв'язки зі Звенигородським бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Укладено угоду щодо спільної діяльності, складено єдиний план заходів. Працівники Бюро, разом з бібліотечними працівниками, проводять різноманітні заходи, спрямовані на правове виховання юнацтва, профілактику правопорушень, популяризацію здорового способу життя, профорієнтацію молоді. Так у рамках тижня гендерної просвіти проведено єдину виховну годину «Ми різні, але ми рівні!» для учнів державного навчального закладу Звенигородського центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів. (ЦППРК).

Формування позитивного ставлення до соціально незахищених верств населення – важлива ланка в роботі бібліотек Звенигородської ЦБС.

Перед людьми з особливими потребами досить гостро стоїть проблема соціальної самотності, яка ще більше посилює почуття соціальної незахищеності та знедоленості. Специфіка бібліотечного обслуговування цієї категорії користувачів полягає в тому, що вони потребують активного спілкування. Дуже важливо не лише запропонувати необхідну книгу, а й підтримати бесіду, проявити розуміння, терпіння. Книга та спілкування є чи не єдиним джерелом у великий світ, а слово «читати» рівноцінне поняттю «жити». Свій внесок у подолання цих проблем здійснює районна бібліотека ім. Ю.С. Кримського, яка є активним діловим партнером **«Університету третього віку»**, що діє при Звенигородському будинку-інтернаті для інвалідів та престарілих.

У 2016 році між адміністрацією установи (будинку-інтернату) та Звенигородською ЦРБ було укладено Угоду про співпрацю.

Партнерство ґрунтується на традиційній взаємодії у проведенні спільних заходів.

«Університет третього віку» – це один із видів соціального навчання, який належить до, так званої, неформальної освіти. Він не ставить за мету отримання основної професії та подальшого працевлаштування, а сприяє розвитку особистості, соціальній адаптації та збереженню активної життєвої позиції людей похилого віку. Отримання нових знань дозволяє слухачам реалізувати свої здібності, бути самостійними та адаптованими до стресових ситуацій у кризовий період.

Для людей старшого віку та осіб з інвалідністю, які проживають в будинку-інтернаті, проводяться різноманітні заходи. Це бесіди-діалоги за чашкою чаю «Людина та її здоров'я», Дні відпочинку «Хай буде теплою осінь життя», історичні мандрівки «Легенди нашого краю» та інші. Особливо цікавими стали: «Подорож козацькими шляхами», (з нагоди Дня українського козацтва), свято гарного настрою «Не вжитись лиху біля сміху: де сміх, там лихо пропаде» (до Всесвітнього дня сміху), віртуальна подорож «Стежками живописної творчості Тараса Шевченка», (з нагоди 202- річниці від дня народження поета та інші).

Слухачам Університету запропоновано цікаву програму в районній бібліотеці: екскурсію по книгозбірні; знайомство з Інтернет-центром; тематичні виставки та перегляди літератури з історії українського національного декоративного мистецтва; зустріч з місцевим поетом В.Стрижиусом; вітання від сімейного колективу народної пісні. Проведення таких заходів сприяє розвитку індивідуальних творчих здібностей та уподобань, розширенню кола спілкування та обміну досвідом серед слухачів Університету.

У бібліотеці експонуються виставки виробів декоративно-прикладного та ужиткового мистецтва майстрів з обмеженими фізичними можливостями.

Надійними партнерами бібліотек у роботі з патріотичного виховання населення, а особливо дітей та молоді є ветеранські організації, ради ветеранів Другої Світової війни, воїнів-афганців. Здійснюється активна співпраця під час проведення масових заходів спільно з дитячими та загальноосвітніми навчальними закладами, ДНЗ

Звенигородський ЦППРК, філією східноєвропейського університету, Будинком дитячої творчості, відділом освіти, молоді і спорту райдержадміністрації.

На базі районної бібліотеки проведено тематичний захід «З пам'яттю про незабутнє» з нагоди Дня визволення Звенигородщини від нацистських окупантів, який відбувся за участю керівників органів районної та міської влади, ветеранів війни та праці, учнівської та студентської молоді, громадськості міста.

Залучаються до співпраці бібліотечні працівники навчальних закладів. Особливо вдалою виявилася спільна участь в конкурсі «Найкращий читач України».

Інформаційна підтримка навчального процесу, інформування викладачів шкіл, вихователів про нову фахову літературу, залучення школярів та студентів до бібліотечних закладів є важливими напрямками співпраці. Традиційними вже стали екскурсії учнів та студентів до бібліотек.

Багаторічна діяльність краєзнавчого спрямування поєднує бібліотеку та архівний сектор Звенигородської райдержадміністрації.

Популярною формою роботи стало проведення на базі бібліотек «круглих столів», з представниками державних, громадських організацій, краєзнавців.

З метою широкого ознайомлення користувачів з краєзнавчими документами у центральній районній бібліотеці спільно з архівним сектором постійно організовуються виставки копій архівних документів, присвячені видатним землякам Звенигородщини та історичному минулому краю.

З нагоди відзначення 21 річниці Конституції України спільно з архівним сектором райдержадміністрації підготовлено тематичний перегляд літератури, періодичних видань та архівних матеріалів «Конституція – основа законодавства і правової системи». З нагоди Дня Незалежності України функціонувала виставка архівних документів із фондів Державного архіву Черкаської області «Шлях до незалежності України: перші кроки».

У читальній залі районної книгозбірні відбулося засідання за «круглим столом» на тему: «Утворення Звенигородського району та етапи розвитку. Сучасна Звенигородщина». Організаторами засідан-

ня стали члени Звенигородської районної організації Національної спілки краєзнавців України, Звенигородський районний краєзнавчий музей ім.Т.Г.Шевченка, Звенигородська міська спілка ветеранів, методисти відділу освіти райдержадміністрації, центральна районна бібліотека.

У заході взяли участь Науковий співробітник районного краєзнавчого музею С.С Лячинський., голова Звенигородської районної організації краєзнавців М.М Бойко., заслужений працівник культури України, журналіст, археолог, етнолог та краєзнавець В.Ф Мицик., В.М. Неумитий – методист районного методкабінету відділу освіти, які ознайомили з цікавими історичними подіями рідного краю.

Важливою складовою роботи з формування суспільної думки є взаємозв'язки з засобами масової інформації. Активно працюючи із засобами масової інформації, бібліотеки не лише популяризують свої заходи та актуальну інформацію, а також набувають позитивного іміджу серед населення, зростає рівень їх соціальної потреби в суспільстві. Однією з основних форм роботи зі ЗМІ є прес-релізи, що дозволяють оперативно інформувати про бібліотечні новини. Всі значні події, що відбуваються у бібліотеці, публікуються на сторінках районної газети «Шевченків край» та міжрайонної громадсько-політичної газети «Наша газета».

Активна співпраця єднає центральну районну бібліотеку з місцевою телестудією «Меркурій». Протягом двох років було відзнято і продемонстровано 11 сюжетів щодо діяльності бібліотек міста. Працівники телеканалу запрошуються на засідання тематичного клубу «Берегиня», який діє при районній книгозбірні.

Цього року цікавими подіями в житті центральної бібліотеки стали зустрічі з лауреатом Національної премії ім. Тараса Шевченка Мирославом Дочинцем та українськими письменниками, видавцями, громадськими діячами – братами Капрановими, відбулася презентація нової поетичної збірки Л.Солончук «Вітер у гостях».

Відеосюжети заходів демонструвалися на великому екрані, встановленому на центральній площі міста та розміщувалися в соціальних мережах.

Завдання сучасної публічної бібліотеки - надання повної оперативної інформації на різних носіях для користувачів усіх категорій. Завдяки програмі «Бібліоміст» Звенигородська ЦБС отримала комп'ютерну техніку з ліцензійним програмним забезпеченням, на базі 5 бібліотек системи було створено Інтернет-центри. Нині бібліотечні працівники мають змогу надавати населенню сучасні інноваційні послуги, залучаючи потенційних користувачів. Поряд з інформаційними послугами на базі Інтернет-центрів надають консультації, проводять тренінги, групові навчання щодо основ роботи на комп'ютері, особливостей пошуку інформації в мережі Інтернет.

Відвідувачі бібліотек, використовуючи мережу Інтернет, отримують банківські послуги (поповнення рахунку на телефон, пересилка коштів на інші рахунки, здійснення оплати комунальних послуг через Приват-24 та Ощад-24), бронюють місця в санаторіях та базах відпочинку, отримують онлайн-консультації з оформлення спадщини та субсидій, питань пенсійного законодавства, соціального захисту, трудової міграції та інше. Завдяки доступу до мережі Інтернет замовити квиток на потяг або літак можна в центральній районній бібліотеці, не стоячи в черзі до каси. Квитки можна придбати в Інтернет-банкінгу Приват-24.

Частими гостями Інтернет-центрів є випускники шкіл, які користуються онлайн-послугою реєстрації на ЗНО. Бібліотекарі надають допомогу у надсиланні електронної заяви для вступу у вищі навчальні заклади через Єдину державну базу з питань освіти.

Фонд **BrainBasket** за підтримки адміністрації президента України запустив програму **Technology Nation** – це всеукраїнський проект, який дозволяє всім охочим безкоштовно отримати комп'ютерну освіту світового класу та вивчити основи найбільш поширених мов програмування.

На сьогодні центральна районна бібліотека є партнером програми Technology Nation. Тут організовано проведення занять з темою: «Основи програмування» - безкоштовний курс з основ програмування на базі навчальних матеріалів університетів Гарварда, Стенфорда і Массачусетського технологічного інституту (MIT). Слухачі курсу, а це переважно юнацтво та молодь Звенигородщини, які, за-

кінчивши курс та захистивши фінальний проект Technology Nation, отримують сертифікат.

Рівень соціального партнерства в сучасних умовах став однією із важливих функцій бібліотек, прогресивною формою взаємодії з іншими структурами. Значна увага звертається на розвиток професійної майстерності бібліотекаря, його бажання і вміння працювати інноваційно. На базі центральної бібліотеки був проведений районний семінар «Бібліотека - центр громадського і соціального життя», під час якого відбулося спілкування бібліотечних працівників з її партнерами – фахівцями Звенигородського бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Працівникам бібліотек надано консультації про зміни в законодавстві щодо порядку нарахування субсидій, сплати податку на нерухомість, приватизації земельних ділянок, отримання спадщини та інші. Для бібліотек передано інформаційні буклети про безоплатну правову допомогу.

Процеси ефективного та взаємовигідного партнерства бібліотек із зацікавленими структурами є важливим напрямком утвердження та розвитку бібліотечних закладів, формування нових якостей надання послуг громаді.

Видавець: КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка»
18000 м. Черкаси, вул. Байди-Вишневецького, 8
Електронна адреса: ounb@library.ck.ua
Науково-методичний відділ: metod@library.ck.ua